

O`ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O`RTA MAXSUS TA`LIM VAZIRLIGI

NAVOIY DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

“Informatika va axborot texnologiyalari” kafedrası

D.N.Xamroyeva

«INFORMATIKA O`QITISH METODIKASI»

KURSI BO`YICHA

TA`LIM TEXNOLOGIYASI

(bakalavr bosqichi talabalari uchun)

Navoiy - 2011

D.N.Xamroyeva «Informatika o`qitish metodikasi» kursi bo'yicha ta'lim texnologiyasi.
Navoiy, 2011 y.

«Informatika o`qitish metodikasi» o`quv kursi bo'yicha o`qitishni texnologiyalashtirish qoidalarini hisobga olgan holda loyihalashtirilgan ta'lim texnologiyasi keltirilgan.

Taqrizchilar:

Pedagogika fanlari nomzodi, O`tapov T.U.

Fizika-matematika fanlari nomzodi, Xudoyorov Sh.J.

KIRISH

«Informatika o`qitish metodikasi» o`quv kursi bo`yicha ta`lim texnologiyasi ma`ruza va amaliy mashg`ulotlarni loyihalash texnologiyalari asosida ishlab chiqilgan.

Mazkur qo`llanma kirish, ta`lim texnologiyasining konseptual asoslari hamda ma`ruza, amaliy mashg`ulotlarda o`qitish texnologiyalaridan tarkib topgan.

Ta`lim texnologiyasining konseptual asoslari bo`limida «Informatika o`qitish metodikasi» o`quv kursini o`qitishning dolzarbligi asoslangan, mazkur kursning tuzilmasi keltirilgan hamda kurs bo`yicha o`qitishning mazmuni ochib berilgan. Shu bilan birga o`qitish, kommunikatsiya, axborot va ta`lim jarayonini boshqarish usullari va vositalarining konseptual asoslari yoritilgan.

So`ngra kurs bo`yicha o`qitish texnologiyalari loyihalashtirilgan:

- 1) ma`ruza mashg`ulotlarini olib borishning kirish-ma`ruza, mavzu asosida ma`ruza, muammoli ma`ruza, munozarali ma`ruza va yakunlovchi ma`ruzalar ko`rinishlari qo`llanilishi;
- 2) amaliy mashg`ulotlarni olib borishning topshiriqlarni individul tarzda yoki guruhda bajarilishi, nazariy bilimlar asosida bilimlar va ko`nikmalarni chuqurlashtirishga yo`naltirilgan amaliy topshiriqlarni bajarilishi.

Kursning strukturasi mundarija bilan birgalikda sxema ko`rinishida ham berilganligi kitobda yo`nalishni yanada osonlashtiradi.

Mazkur ta`lim texnologiyasi barcha oliy o`quv yurtlarida, malaka oshirish kurslarida, o`qitish texnologiyasida ko`zda tutilgan sharoitlar va vaqti mavjud bo`lgan holda «Informatika o`qitish metodikasi» kursini olib borishda o`qituvchi tomonidan qo`llanilishi mumkin.

1. «Informatika o`qitish metodikasi» kursining dolzarbligi va o`qitish strukturasi

Informatika o`qitish metodikasi pedagogikaning informatika fanini umumta`lim maktablari, akademik litsey va kasb-hunar kollejlari informatika va axborot texnologiya fanlarini o`qitish qonuniyatlarini tadqiqot qiluvchi bo`limi hisoblanadi. Informatika fanini o`qitish quyidagi maqsadni ko`zda tutadi: bo`lajak o`qituvchilarni informatika fanini ijodiy o`qitish va o`zlarining amaliy faoliyatlarida yangi pedagogik va axborot texnologiyalarini qo`llash bo`yicha bilim, ko`nikma va malakalari bilan qurollantirish; bo`lajak o`qituvchilarni informatika sohasi bo`yicha turli tuman shakldagi sinf va sinfdan tashqari ishlarni tashkil etish va o`tkazishga tayyorlash; bo`lajak o`qituvchilarni ta`lim sohasini axborotlashtirishning yo`llari va ulkan istiqbollari haqida tasavvurlarini rivojlantirish hamda chuqurlashtirishdir.

“Informatika o`qitish metodikasi” fani “Informatika va axborot texnologiyalari” va “Zamonaviy dasturlash tillari” kabi fanlar bilan uzviy bog`liq bo`lib, ushbu fanlarning ko`p

bo`limlari “Informatika o`qitish metodikasi” o`quv kursini to`ldiradi va shu bilan birga bakalavrlarning fan bo`yicha olgan bilimlarini kengaytiradi.

“Informatika o`qitish metodikasi” fanini o`qitishda ilg`or pedagogik va axborot texnologiyalaridan foydalaniladi. Amaliy mashg`ulot darslari bevosita kompyuter bilan jihozlangan xonalarda olib boriladi.

4. Mustaqil ta`lim va referatlar yozish uchun tavsiya etiladigan mavzular

1.	Tahrirlashni imkoniyatlari va qo`llanishi. Buyruqlar tizimi. Tasvir chizish.
2.	Tasvirni tahrirlash va formatlash.
3.	Tasvirni chop etish va qo`shimcha imkoniyatlari
4.	Ma`lumotlar va ularning turlari. Ma`lumotlar ombori imkoniyatlari.
5.	Ma`lumotlar omborining qo`llanilishi. Asosiy tushunchalari.
6.	Ma`lumotlarni to`plash, izlash, joylashtirish va qayta ishlash usullari. Ma`lumotlar ustida amallar.
7.	Elektron jadvallar qo`llanilishi va mkoniyatlari. Elektron jadvalning asosiy tushunchalari: satr, ustun, yacheyka.
8.	Elektron jadvalni buyruqlar tizimi.
9.	Jadvalni saqlanishi. Formula bo`yicha hisoblash. Elektron jadvalni saqlanishi.
10.	Formula bo`yicha hisoblash. Elektron jadvalni qo`shimcha imkoniyatlari.
11.	Algoritm tushunchasi. Algoritmning asosiy xossalari.
12.	Algoritmning tasvirlash usullari. Blok-sxemasi. Chiziqli, tarmoqlanuvchi va takrorlanuvchi algoritmlar.
13.	Dasturlash turlari va ularning qo`llanishi. Dasturlash tillarining turlari. Tilning alifbosi. Son, ifoda, standart funksiyalar. Tilning bu`yruqlari.
14.	Chiziqli, tarmoqlanuvchi va takrorlanuvchi dasturlar tuzish. Belgili miqdorni qayta ishlash. Massiv tushunchasi. Qism dastur.
15.	EHMda masala echish bosqichlari. Amaliy va o`quv mazmundagi masalalarni echish. Hisob tajribalarini o`tkazish.
16.	Zamonaviy informatsion texnologiyaning inson va jamiyat rivojlanishidagi ahamiyati. O`zbekiston Respublikasida informatizasiyalash rivojlanishning kelajagi. Axborot uzatishning informatsion tizimi.

5.Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

A D A B I Y O T L A R R O ' Y X A T I

1. И.Каримов. Юксак маънавият – енгилмас куч. – Т.: “Маънавият”, 2008. – 176 б.
2. I.Karimov. Jahon moliyaviy – iqtisodiy inqirozi, O'zbekiston sharoitida uni bartaraf etishning yo'llari va choralari. – Т.:O'zbekiston, 2009. – 56 b.
3. Barkamol avlod – O'zbekiston taraqqiyotining poydevori. (O'zbekiston Respublikasining “Ta'lim to'g'risida” gi qonunlari). – Т.: “Sharq”, 1998, - 64 b.

ASOSIY ADABIYOTLAR

1. Юлдашев У.Ю., Закирова Ф.М. Методика преподавания информатики. Учебник для педагогических вузов. – Т. 2005.
2. Boltayev B. ИТА. 8-sinf. Maktab o'quvchilari uchun darslik. – Т. 2002.
3. Boltayev B. ИТА. 9-sinf. Maktab o'quvchilari uchun darslik. – Т. 2002.
4. Abduqodirov A., Xaitov A., Shodiyev R. Axborot texnologiyalari. Akademik lisey va kasb – hunar kolledjlar uchun darslik. – Т.: O'zbekiston, 2001 y.
5. Axmedov A. Tayloqov N. Informatika. Akademik lisey va kasb – hunar kolledjlar uchun darslik. – Т.: O'zbekiston, 2001 y. – 272 b.
6. Sattorov A. Informatika va axborot texnologiyalari. - Akademik lisey va kasb – hunar kolledjlar uchun darslik. – Т.: O'zbekiston, 2002 y.
7. Yuldashev U.Yu.,Boqiyev R.R., Zokirova F.M. Informatika. – Т.,2002.
8. Yuldashev U., M.E., Mamarajabov, K.A. Mirvaliyeva POWER POINT 97: O'quv qo'llanma. – Т.,2001. – 32 b.
9. U. Yuldashev, Sh.K.Rahmatullayeva. Microsoft WORD 97: Oquv qo'llanma. – Т., 2001. - 47 b.
10. Yuldashev U. Sh.K.Rahmatullayeva. Internet asoslari: O'quv qullanma. – Т., 2002. – 28 b.
11. Юлдашев У.Ю., Закирова Ф.М. и др. Лабораторные работы по курсу «Информатика». – Т, 2002.

QO'SHIMCHA ADABIYOTLAR

12. T.U.O'tapov “Matematik iqtidorli o'quvchilarni aniqlovchi test topshiriqlarini tuzish va natijalarini qayta ishlash metodikasi”. Т.: “Fan”, - 2007 yil
13. R.R. Boqiyev, N.A. Qayumova “Axborot texnologiyalarini o'qitish metodikasi”. Metodik qo'llanma, - Т:, 2006 yil.
14. Ishmuhamedov R.J., Azizxo'jayeva N.N. “Innovatsion texnologiyalar yordamida ta'lim samaradorligini oshirish yo'llari”.- Т:, 2004 yil.

6. O‘quv kursi bo‘yicha ma‘ruza, amaliy mashg‘ulotlarda o‘qitish texnologiyalarini ishlab chiqishning konseptual asoslari

O‘zbekiston o‘z istiqloq va taraqqiyot yo‘lidan rivojlanib, xalqaro maydonda o‘zining munosib o‘rnini topmoqda. Davlatimizning mustaqil taraqqiyot yo‘lini ta‘minlash uchun ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy, madaniy va ma‘rifiy sohalarda chuqur islohotlar amalga oshirilmoqda. Jamiyat va inson manfaatiga qaratilgan bu islohotlarning samarasi bevosita ta‘lim tizimida tayyorlanayotgan mutaxassis kadrlarning salohiyatiga bog‘liqdir.

Shu bois mustaqillikning dastlabki kunlaridan boshlab sifatli kadrlar tayyorlashga qodir milliy asosga qurilgan va jahondagi ilg‘or davlatlar ta‘limi taraqqiyoti tajribalariga tayanadigan kadrlar tayyorlash tizimini yaratish asosiy vazifalaridan biriga aylandi. 1997 yilda qabul qilingan O‘zbekiston Respublikasining “Ta‘lim to‘g‘risida”gi qonuni va “Kadrlar tayyorlash milliy dasturi” milliy ta‘lim taraqqiyoti va milliy kadrlar tayyorlash tizimi istiqbollari belgilovchi xujjat sifatida bu sohadagi ishlarni rivojlantirishda yana bir tarixiy davr boshlanishiga zamin yaratdi.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti va hukumati axborot texnologiyalari dasturiy vositalari, ma‘lumotlarning axborot bazalari, multimedia asosida ta‘lim jarayonini axborotlashtirish, uzluksiz ta‘lim tizimini axborot tarmog‘i bilan ta‘minlash asosida jahon andozalariga mos keladigan kadrlar tayyorlash masalalariga e‘tiborni susaytirmay kelmoqda. Uzluksiz ta‘limga o‘tish sharoitida ta‘lim muassasalarining bu sohadagi asosiy vazifalarini aniqlab, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi «Kompyuterlash tizimini yanada rivojlantirish va axborot kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish chora-tadbirlar to‘g‘risida»dagi qarorida pedagogika fani va amaliyoti oldiga «... o‘rta va oliy ta‘limning ta‘lim standartlariga muvofiq ravishda elektron o‘qitish bazasini yaratish, ta‘lim muassasalarining axborot infratuzilmasini shakllantirish, barcha o‘quv muassasalarida ingliz tilini chuqur o‘rgatish, shuningdek, respublika axborot tarmog‘ida lotin alifbosiga asoslangan o‘zbek tilidan foydalanishning standartlashtirilgan mexanizmini ishlab chiqish va joriy etish dasturiy chora-tadbirlar...»ni ishlab chiqish yuklatilgan.

Biroq, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining «Kompyuterlashtirishni yanada rivojlantirish va axborot kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish to‘g‘risida»gi PF-3080-sonli farmoni va ushbu farmonni bajarilishi yuzasidan Vazirlar Mahkamasining 2002 yil 8-iyunda «2002-2010 yillarda kompyuterlashtirish va axborot texnologiyalarini rivojlantirish dasturi to‘g‘risida»gi qarorida juda to‘g‘ri ta‘kidlanganidek, uzluksiz ta‘lim tizimida, shu jumladan, oliy o‘quv yurtida ta‘lim jarayonini tashkil etishning hozirgi holati ilmiy-texnika, ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotning tez o‘sib boruvchi talablariga to‘liq javob bermaydi. Boshqacha qilib aytganda, aksariyat ko‘pchilik mutaxassislar tayyorgarligida axborot texnologiyalari o‘qitishning modulli tizimi uchun xos bo‘lgan sifatlar - bilimlarning harakatchanligi, mustaqil va tanqidiy fikrlash, har qanday faoliyatda ijodiylik, moslashuvchanlik va h.k. sust ifodalangan.

Kadrlar tayyorlash Milliy dasturining ikkinchi bosqichi ta‘lim jarayonidagi sifat ko‘rsatkichlarini yaxshilash, ya‘ni jahon andozalariga mos, raqobatbardosh, yuqori saviyaga ega bo‘lgan mutaxassislar tayyorlashdir. Ushbu murakkab muammolarni yechimini topib ularni amalda keng qo‘llash oliy ta‘lim tizimi xodimlari oldiga juda katta vazifalar belgilaydi. Bunda aniq vazifalar sifatida bevosita o‘quv jarayonini yaxshilash, o‘quv dasturlarini yanada takomillashtirish, o‘qitishning zamonaviy pedagogik texnologiyalarini amalga joriy qilish, texnik vositalaridan keng foydalanish va shu asosda masofadan o‘qitishni keng joriy qilishdan iboratdir.

Ta‘lim sifati va usuliga qarab bilim hosil bo‘ladi. Bu o‘qituvchining mahoratinigina emas, balki tinglovchining istak-xohishi, qobiliyati va bilim darajasini ham belgilaydi. Ta‘lim uzoq davom etadigan jarayondir. Bilim esa ta‘limning uzluksizligi vositasida beriladigan mavhum tushunchaga ega bo‘lgan hodisadir. Bilim xususiylikka ega bo‘lsa, ta‘lim umumiylikka egadir. Ta‘lim barcha uchun bir xilda davom etadigan jarayon. Bilim ob‘ektiv borliqdagi voqea-

hodisalarning in'ikosi natijasida inson miyasidagi mushohadalar va tasavvurlar natijasida hosil bo'ladigan tushunchalar yig'indisi sifatida namoyon bo'ladi. Ta'limdagi sifat uni berishda ishtirok etadigan kishilar sifati bilan belgilansa, bilim individuallikka ega bo'ladi. Ta'limni amalga oshiradigan yoki dars beradigan kishilarning saviyasi turlicha bo'lishi mumkin. Lekin guruhdagi talabalarga beriladigan ta'lim bir xildir. o'qituvchi bilim emas, balki ta'lim beradi. Talaba esa ana shu ta'lim jarayonida bilimga ega bo'ladi. Buning uchun u mustaqil o'qiydi, tayyorlanadi, mushohada qiladi, tasavvurlarga ega bo'ladi, eshitganlari va o'qitganlarini sintez qiladi. Natijada bilimga ega bo'ladi.

O'quv jarayoni bilan bog'liq ta'lim sifatini belgilovchi holatlar quyidagilar: yuqori ilmiy-pedagogik darajada dars berish, muammoli ma'ruzalar o'qish, darslarni savol-javob tarzida qiziqarli tashkil qilish, ilg'or pedagogik texnologiyalardan va multimedia qo'llanmalardan foydalanish, tinglovchilarni undaydigan, o'ylantiradigan muammolarni ular oldiga qo'yish, talabchanlik, tinglovchilar bilan individual ishlash, ijodkorlikka undash, erkin muloqot yuritishga, ijodiy fikrlashga o'rgatish, ilmiy izlanishga jalb qilish va boshqa tadbirlar ta'lim ustivorligini ta'minlaydi.

Aytilganlardan kelib chiqqan holda «Informatika va axborot texnologiyalari» o'quv kursi bo'yicha ta'lim texnologiyasini loyihalashtirishdagi asosiy konseptual yondoshuvlarni keltiramiz:

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim. Bu ta'lim o'z mohiyatiga ko'ra ta'lim jarayonining barcha ishtirokchilarini to'laqonli rivojlanishlarini ko'zda tutadi. Bu esa ta'limni loyihalashtirilayotganda, albatta, ma'lum bir ta'lim oluvchining shaxsini emas, avvalo, kelgusidagi mutaxassislik faoliyati bilan bog'liq o'qish maqsadlaridan kelib chiqqan holda yondoshilishni nazarda tutadi.

Tizimli yondoshuv. Ta'lim texnologiyasi tizimning barcha belgilarini o'zida mujassam etmog'i lozim: jaryonning mantiqiyliigi, uning barcha bo'g'inlarini o'zaro bog'langanligi, yaxlitligi.

Faoliyatga yo'naltirilgan yondoshuv. Shaxsning jarayonli sifatlarini shakllantirishga, ta'lim oluvchining faoliyatni aktivlashtirish va intensivlashtirish, o'quv jaryonida uning barcha qobiliyati va imkoniyatlari, tashabbuskorligini ochishga yo'naltirilgan ta'limni ifodalaydi.

Dialogik yondoshuv. Bu yondoshuv o'quv jarayoni ishtirokchilarning psixologik birligi va o'zaro munosabatlarini yaratish zaruriyatini bildiradi. Uning natijasida shaxsning o'z-o'zini faollashtirishi va o'z-o'zini ko'rsata olishi kabi ijodiy faoliyati kuchayadi.

Hamkorlikdagi ta'limni tashkil etish. Demokratilik, tenglik, ta'lim beruvchi va ta'lim oluvchi o'rtasidagi sub'ektiv munosabatlarda hamkorlikni, maqsad va faoliyat mazmunini shakllantirishda va erishilgan natijalarni baholashda birgalikda ishlashni joriy etishga e'tiborni qaratish zarurligini bildiradi.

Muammoli ta'lim. Ta'lim mazmunini muammoli tarzda taqdim qilish orqali ta'lim oluvchi faoliyatini aktivlashtirish usullaridan biri. Bunda ilmiy bilimni ob'ektiv qarama-qarshiligi va uni hal etish usullarini, dialektik mushohadani shakllantirish va rivojlantirishni, amaliy faoliyatga ularni ijodiy tarzda qo'llashni mustaqil ijodiy faoliyati ta'minlanadi.

Axborotni taqdim qilishning zamonaviy vositalari va usullarini qo'llash – yangi kompyuter va axborot texnologiyalarini o'quv jarayoniga qo'llash.

Keltirilgan konseptual yo'riqlarga asoslangan holda, «Informatika va axborot texnologiyalari» kursining maqsadi, tuzilmasi, o'quv axborotining mazmuni va hajmidan kelib chiqqan holda, ma'lum sharoit va o'quv rejasida o'rnatilgan vaqt oralig'ida o'qitishni, kommunikatsiyani, axborotni va ularni birgalikdagi boshqarishni kafolatlaydigan usullari va vositalari tanlovi amalga oshirildi.

O'qitishning usullari va texnikasi. Ma'ruza (kirish, mavzuga oid, vizuallashtirish), muammoviy usul, keys-stadi, pinbord, paradokslar va loyihalar usullari, amaliy ishlash usuli.

O'qitishni tashkil etish shakllari: dialog, polilog, muloqot hamkorlik va o'zaro o'rganishga asoslangan frontal, kollektiv va guruh.

O'qitish vositalari o'qitishning an'anaviy shakllari (darslik, ma'ruza matni) bilan bir qatorda - kompyuter va axborot texnologiyalari.

Kommunikatsiya usullari: tinglovchilar bilan operativ teskari aloqaga asoslangan bevosita o'zaro munosabatlar.

Teskari aloqa usullari va vositalari: kuzatish, blis-so'rov, oraliq va joriy va yakunlovchi nazorat natijalarini tahlili asosida o'qitish diagnostikasi.

Boshqarish usullari va vositalari: o'quv mashg'uloti bosqichlarini belgilab beruvchi texnologik xarita ko'rinishidagi o'quv mashg'ulotlarini rejalashtirish, qo'yilgan maqsadga erishishda o'qituvchi va tinglovchining birgalikdagi harakati, nafaqat auditoriya mashg'ulotlari, balki auditoriyadan tashqari mustaqil ishlarning nazorati.

Monitoring va baholash: o'quv mashg'ulotida ham butun kurs davomida ham o'qitishning natijalarini rejali tarzda kuzatib borish. Kurs oxirida test topshiriqlari yordamida tinglovchilarning bilimlari baholanadi.

«INFORMATIKA O'QITISH METODIKASI» FANI BO'YICHA MA'RUZA, AMALIY MASHG'ULOTLARIDA O'QITISH TEXNOLOGIYALARI

MAVZU. Reyting tizimi va uni o'quv jarayonida qo'llash

(ma'ruza – 2 soat)

1.1. Ma'ruzani olib borish texnologiyasi

<i>Talabalar soni 30-90ta</i>	O'quv soati - 2 soat
<i>Mashg'ulot shakli</i>	Kirish-mavzu bo'yicha ma'ruza
<i>Ma'ruza rejasi</i>	1. O'quvchilar bilimini tekshirishda reyting tizimi: asosiy vazifalari, joriy etish tamoyillari, asosiy talablar. 2. O'quvchilar bahosini aniqlash tartibi. 3. Baholash tizimi. 4. Nazorat uslub va shakllarni tanlash.
<i>o'quv mashg'ulotining maqsadi</i>	o'quv kursi haqida umumiy tasavvurni berish.
<i>Pedagogik vazifalar:</i>	<i>o'quv faoliyati natijalari:</i>
kursning maqsadi va vazifalari bilan tanishtirish;	kursning maqsadi va vazifalarini aytib bera oladilar;
kursning tuzilmasi, o'quv faoliyatini baholash mezonlari hamda tavsiya qilinadigan adabiyotlar ro'yxati haqida ma'lumot beriladi;	kursning tuzilmasi, o'quv faoliyatining o'ziga xos xususiyatlari va baholash shakllarini aytib bera oladilar;
o'quvchilar bilimini tekshirishda reyting tizimi: asosiy vazifalari, joriy etish tamoyillari, asosiy talablar;	o'quvchilar bilimini tekshirishda reyting tizimi: asosiy vazifalari, joriy etish tamoyillari va asosiy talablari haqida tasavvurga ega bo'ladilar;
o'quvchilar bahosini aniqlash tartibi va baholash tizimi muhokama qilinadi;	reyting tizimi va uni o'quv jarayonida qo'llash haqida bahs yurita oladilar;

nazorat uslub va shakllarni tanlash haqida tushuncha beriladi.	Nazorat olishning uslub va shakllarni tanlash haqida tushunchaga ega bo'ladilar.
O'qitish usullari-texnikasi	Ma'ruza, namoyish, blis-so'rov, aqliy hujum, pinbord texnikasi
o'qitish vositalari	ma'ruza matni, kompyuter texnologiyasi, doska
o'qitish shakllari	frontal, kollektiv ish
o'qitish sharoiti	kompyuter, multimedia proyektor (yoki proyektor va LCD panel)
Monitoring va baholash	Test, og'zaki savollar

Ma'ruza mashg'ulotining texnologik xaritasi.

Faoliyat bosqichlari	Faoliyatining mazmuni	
	O'qituvchi	Talaba
1-bosqich. Kursga va mavzuga kirish (20 min)	1.1. O'quv kursining nomini aytib, kurs doirasida dastlabki umumiy tasavvurni beradi hamda uslubiy va tashkiliy tomonlari, tinglovchilar bilimlarini baholash mezonlari bilan tanishtiradi. (1-ilova)	Tinglaydilar
	1.2. Mazkur kurs bo'yicha o'rganiladigan mavzular bo'yicha nazariy va amaliy mashg'ulotlar, ularning uzviyligi haqida qisqacha ma'lumot beradi. Asosiy adabiyotlarning ro'yxati bilan tanishtiradi. (2-ilova)	Yozadilar, tinglaydilar
	1.3. Birinchi o'quv mashg'uloti mavzusi, maqsadi va o'quv faoliyati natijalarini aytadi.	Mavzu nomini yozib oladilar
	1.4. Blis-so'rov usulida mavzu bo'yicha ma'lum bo'lgan tushunchalarni sanab berishni so'raydi(3-ilova)	Tushunchalarni sanab beradilar
2-bosqich. Asosiy bo'lim (50 min)	2.1. Mavzu rejasi va tayanch tushunchalar bilan tanishtiradi.(4-ilova)	Tinglaydilar
	2.2. Ma'ruza rejasining 1-3 punktlari bo'yicha tushuntiradi, har bir punkt nihoyasida umumlashtirib boradi. Jarayon kompyuter slaydlarini namoyish qilish bilan olib boriladi.	Tinglaydilar. konspekt qilib boradilar.
	2.3. Tayanch iboralarga qaytiladi. Talabalar ishtirokida ular yana bir bor takrorlanadi (Pinbord usulida). Mavzuga oid bo'lmagan iboralar olib tashlanib, kerakli tushuncha va iboralar qo'shiladi.	Har bir tayanch tushuncha va iboralarni muhokama qiladilar. Barcha axborotni tizimlashtiradilar. Konspekt qiladilar.
3-bosqich. Yakunlovchi (10 min)	3.1. Mavzu bo'yicha yakunlovchi xulosalar qiladi. Mavzu bo'yicha olingan bilimlarni qayerda ishlatish mumkinligi ma'lum qiladi.	Savollar beradilar
	3.2. Mavzu maqsadiga erishishdagi tinglovchilar faoliyati tahlil qilinadi va baholanadi.	
	3.3. Mavzu bo'yicha mustaqil o'rganish uchun topshiriqlar beradi.	Mustaqil o'rganish uchun topshiriqlarni yozib oladilar

Mavzuni jonlantirish uchun savollar

1. Nima uchun o`quvchilar bilimini tekshirishda reyting tizimi kiritilgan?
2. Reyting kiritishda asosiy vazifalar?
3. Reyting nazoratini kiritishda qanday printsiplarga asoslangan?
4. Maktabda informatika bo`yicha reyting nazorati qanday amalga oshiriladi? Akademik litsey hamda kasb-hunar kollejlariida-chi?

1-mavzu. Reyting tizimi va uni o`quv jarayonida qo`llash

Reja:

1. O`quvchilar bilimini tekshirishda reyting tizimi: asosiy vazifalari, joriy etish tamoyillari, asosiy talablar.
2. O`quvchilar bahosini aniqlash tartibi.
3. Baholash tizimi.
4. Nazorat uslub va shakllarni tanlash.

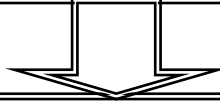
Tayanch iboralar

Informatika, informatsion jamiyat, informatsion madaniyat, reyting tizimi, asosiy vazifalari, joriy etish tamoyillari, bahosini aniqlash tartibi, baholash tizimi, nazorat uslubi, o`quvchilar bahosini aniqlash tartibi.

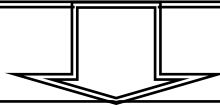
Pinbord texnikasi

Pinbord texnikasi

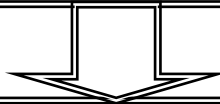
(inglizchadan: pin – mahkamlash, board – doska)
muammoni hal qilishga oid fikrlarni tizimlashtirish va guruhlashni amalga oshirishga, kollektiv tarzda yagona yoki aksincha qarama-qarshi pozitsiyani shakllantirishga imkon beradi

O'qituvchi taklif etilgan muammo bo'yicha o'z nuqtai nazarlarini bayon qilishni so'raydi. To'g'ridan-to'g'ri yoki ommaviy aqliy xujumning boshlanishini tashkil qiladi (rag'batlantiradi).

Fikrlarni taklif qiladilar, muhokama qiladilar, baholaydilar va eng optimal (samarali) fikrni tanlaydilar. Ularni tayanch xulosaviy fikr (2 ta so'zdan ko'p bo'lmagan) sifatida alohida qog'ozlarga yozadilar va doskaga

Guruh namoyondalari doskaga chiqadilar va maslahatlashgan holda:

- (1) yaqqol xato bo'lgan yoki takrorlanayotgan fikrlarni olib tashlaydilar;
- (2) bahsli bo'lgan fikrlarni oydinlashtiradilar;
- (3) fikrlarni tizimlashtirish mumkin bo'lgan belgilarini aniqlaydilar;
- (4) shu belgilar asosida doskadagi barcha fikrlarni (qog'oz varaqlaridagi) guruhlarga ajratadilar;
- (5) ularning o'zaro munosabatlarini chiziqlar yoki boshqa belgilar yordamida ko'rsatadilar: kollektivning yagona yoki qarama-qarshi

Ma'ruzaning mazmuni bo'yicha ko'rgazmali slaydlari

Reyting tizimining kiritilishining asosiy vazifasi quyidagilar hisoblanadi.

- O'quvchilarga UO'T DTS talabalarini o'zlashtirish uchun barcha sharoitlar yaratish.
- O'quvchilar bilim sifatini baholashda xolislik va aniqlikni ta'minlash.
- Ta'lim jarayoni sifat nazoratini xolislashtirish, respublikaning turli regionlarida va turli tipdagi maktablarning o'quv natijalarida va turli tipdagi maktablarning o'quv natijalarini solishtirish
- O'quvchilarning fikrlash faoliyatini aktivlashtirish, o'zaro o'qishda yuqori yutuqlarga erishishlari kabi ijobiy qiziqish tug'dirish, o'quvchilarda o'quv ishida mustaqil bo'lishga intilishni rag'batlantirish,
- O'quvchi mehnat natijalarini xolislashtirish, uning yangi zamonaviy axborot texnologiyasi va pedagogic bilimlarni izlashga va ijobiy faoliyatini oshirish
- O'quvchilarning ta'lim sohasida erishgan yutuqlarini, o'quvchi ta'lim muassasalarining mehnatini ochiq va oshkorligini ta'minlash.
- O'quvchilarning individual-psixologik alohida shaxsligiga ta'sir etishga ko'maklashish.

<p>Reyting tizimi o'zida quyidagilarni aks ettiradi: O'quvchilarning ta'lim faoliyatining uzluksiz nazorati, uning natijalari bilan ko'p balli baholash shakalasi qo'llanilishining differensiyasi, ularning barcha o'quv ishlari bo'yicha yig'indisi, shaxsning erishgan yutuqlarini rag'batlantirish.</p>	<p>Reyting tizimini qo'llash tamoyillari: Tizimchilik; xolislik, ishlatishning oddiyligi, bir ma'nolilik va tezkorlik, o'quvchilarning psixi-fiziologik yoshi, tomonlarini hisobga olish, rivojlantirish, shaxsning faoliyatdagi birligi, mustaqillik va faollikni vujudga keltirish, ta'lim birligi, tarbiyalash va rivojlantirish, ochiqlik va oshkorlik, kadrlar tayyorlash milliy dasturi asosida DTS ni rivojlantirishni hisobga olish.</p>	<p>Reyting tizimini ishlab chiqishda asosiy talab bu o'quvchilar bilim sifatini baholashdagi xolislik, o'quvchilarning ta'lim olish faoliyati va o'quvchilarning mehnatini rag'batlantirish.</p>
--	---	--

2-MAVZU. Test tuzish va test sinovlarni o'tkazish uslubiyoti.

(ma'ruza – 2 soat)

2.1. Ma'ruzani olib borish texnologiyasi

<i>Mashg'ulot shakli</i>	Mavzu bo'yicha ma'ruza
<i>Ma'ruza rejasi</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Test asosida tekshirish. 2. Test turlari. 3. Kompyuter asosida test olish. ARM test. 4. Kompyuter asosida test olish uslubi.

<i>o'quv mashg'ulotining maqsadi</i>	Test tuzish, test turlari haqida tushuncha berish. Kompyuter asosida test olish tasnifini berish.
<i>Tayanch tushuncha va iboralar</i>	Test, ARM test, eslash testi, to'ldirish testi, tanlov testi, alternativ, ko'p tanlovli, kesishuvchi tanlovli.
<i>Pedagogik vazifalar:</i>	<i>o'quv faoliyati natijalari:</i>
Test tuzish va test asosida tekshirish haqida tushuncha berish.	Test tuzish va test asosida tekshirish haqida tushunchaga ega bo'ladilar;
Test turlari haqida tushuncha berish.	Test turlari: eslash testi, to'ldirish testi va tanlov testi va ularning tuzilishi, bir biridan nimasi bilan farq qilishi haqida tushunchaga ega bo'ladilar.
Kompyuter asosida test olish uslubiyotiga ko'ra tasnifi berish.	Kompyuter asosida test olish uslubiyoti haqidagi bilimlarga ega bo'ladilar.
<i>o'qitish vositalari</i>	<i>ma'ruza matni, tarqatma material, kompyuter slaydlari, doska</i>
<i>o'qitish usullari</i>	ma'ruza, tushuntirish, instruksiya berish, namoyish, blis-so'rov, "Aqliy hujum", B/B/B (Bilaman/ Bilmogchiman/ Bilib oldim) usuli
<i>o'qitish shakllari</i>	frontal, kollektiv ish
<i>o'qitish sharoiti</i>	<i>kompyuter, multimedia proyektor (yoki proyektor va LCD panel)</i>

Ma'ruza mashg'ulotining texnologik xaritasi

Ish bosqichlari	O'qituvchi faoliyatining mazmuni	Talaba faoliyatining mazmuni
1-bosqich. Mavzuga kirish (10 min)	1.1. O'quv mashg'uloti mavzusi, maqsadi tushuntiriladi 1.2. Blis-so'rov usulida mavzu bo'yicha ma'lum bo'lgan tushunchalarni faollashtiradi. (1-ilova)	Mavzu nomini yozib oladilar Savollarga javob beradilar
2 -bosqich. Asosiy bo'lim (60 min)	2.1. Mavzu rejasining 1 va 2- savolini yozdiradi va tayanch tushunchalar bilan tanishtiradi.(2-ilova) Mavzuning 1- va 2- reja savollari bo'yicha "Aqliy hujum" uyushtiriladi. Har bir talaba fikri tinglanadi. Har bir savol muhokamasidan so'ng to'g'ri fikrlar tasdiqlanadi. Jarayon kompyuter slaydlarini namoyish qilish bilan olib boriladi. (3-ilova)	Mavzu rejasini yozib oladilar Tinglaydilar. Tinglaydilar . "Aqliy hujum" da ishtirok etadilar
3-bosqich. Yakunlovch	3.1. Mavzu bo'yicha yakunlovchi xulosalar qiladi. Mavzu bo'yicha olingan bilimlarni qayerda ishlatish mumkinligi ma'lum qiladi.	Savollar beradilar

i (10 min)	3.2. Mavzu bo'yicha mustaqil o'rganish uchun topshiriqlar beradi.	Mustaqil o'rganish uchun topshiriqlarni yozib oladilar
	3.3. Mavzu bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirish uchun adabiyotlar ro'yxatini beradi	Yozadilar
	3.4. Mavzuning keyingi savollari bo'yicha tayyorlanib kelish topshiriladi .	Yozadilar

Bilimlarni jonlantirish uchun savollar

1. Test deganda nimani tushunasiz?
2. Testlarning qanday turlari mavjud?
3. Qanday qilib testni to`g`ri tuzish mumkin. Misol keltiring.
4. Test olish bo`yicha qanday ARM larni bilasiz. Ularni solishtiring.

1-mavzu. Test tuzish va test sinovlarni o`tkazish uslubiyoti.

Reja:

1. Test asosida tekshirish.
2. Test turlari.
3. Kompyuter asosida test olish. ARM test.
4. Kompyuter asosida test olish uslubi..

Tayanch iboralar

Test, test sinovlari turlari, test sinovlarini o`tkazish, kompyuter asosida test olish, ARM test, eslash testi, to`ldirish testi, tanlov testi, alternativ, ko`p tanlovli, kesishuvchi tanlovli.

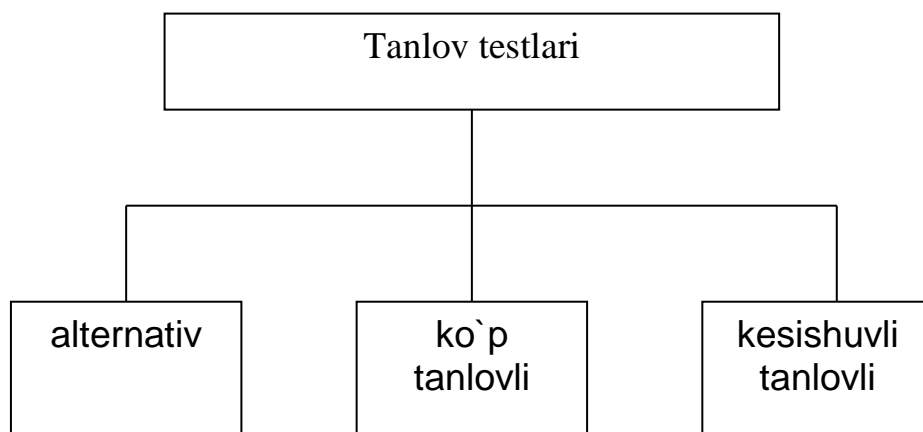
Ma`ruzaning mazmuni bo`yicha ko`rgazmali slaydlari

Test sistemasi o`quvchilarini baholashning boshqa ko`rilgan uslublariga qaraganda qanday afzallikka ega. Undan foydalanish mohiyati nimada?

1. Barcha o`quvchilarga teng sharoit yaratiladi (vaqt hisobida ham, test savollarini tanlash hisobida ham)
2. Ma`lum vaqt ichida ham o`quvchilarning keng doirasini ham mavzuning to`liq doirasini qamrab olish mumkin.
3. Berilgan savollarda tasodifiylik elementlari kamayadi, bu esa imtixon oluvchining noxolisligini yo`qqa chiqaradi.
4. Imtixon oluvchi va topshiruvchi o`rtasida subyektiv fikrini yo`qqa chiqaradi.
5. Tekshirishga vaqt va kuch sarflash kamayadi, shu bilan birga o`qituvchi va o`quvchi ustida nazoratni yengillashtiradi.
6. Test javoblariga mashina tomonidan tezda statik ishlab chiqish imkoniyatiga ega bo`ladi, chunki savol va javoblar standart shaklga ega.

Testlarni bir qancha turlari mavjud: -eslash va to`ldirish uchun testlar.
-tanlov testlar

Tanlov testlari o`z navbatida quyidagi testlarga bo`linadi:

2.4-ilova

BBB jadvali

Bilaman	Bilmoqchiman	Bilib oldim
----------------	---------------------	--------------------

2.5-ilova

- Blis- so`rov**
1. Kompyuterlarda test olishning qanday afzalliklari va kamchiliklari bor.
 2. Eslash va to`ldirish testlarining bir-biridan farqi nimada?
 3. Eslash va alternativ testlarining farqi?
 4. Ko`p tanlovli va kesishuvchi tanlovli testlarning qiyosiy tahlil qiling?
 5. Alternativ va ko`p tanlovli testlar bir-biridan qanday farqlanadi?

4-MAVZU. Informatikaga oid yangi axborot texnologiyasi vositalari va ulardan foydalanish usullari.

(ma'ruza – 2 soat, amaliy mashg'ulot – __ soat)

4.1 . Ma'ruzani olib borish texnologiyasi

<i>Mashg'ulot shakli</i>	Mavzu bo'yicha ma'ruza
<i>Ma'ruza rejasi</i>	1. Yangi axborot texnologiyalari haqida tushuncha. 2. Axborot texnologiyalaridan foydalanish. 3. Namunaviy dars ishlanmasi bilan tanishish.
<i>o'quv mashg'ulotining maqsadi</i>	Informatikaga oid yangi axborot texnologiyasi vositalari va ulardan foydalanish usullari haqida yangi bilimlar berish.
<i>Tayanch tushuncha va iboralar</i>	Informatika, axborot texnologiyalari, operatsion tizim, qobiq dastur, fayl, katalog, interfeys
<i>Pedagogik vazifalar:</i>	<i>o'quv faoliyati natijalari:</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Yangi axborot texnologiyalari haqida tushuncha beradi; • Informatikaga oid yangi axborot texnologiyasi vositalari haqida tushuncha beradi, • Namunaviy dars ishlanmasi bilan tanishadi va ahamiyati haqida ma'lumot beradi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yangi axborot texnologiyalari haqidagi ma'lumotga ega bo'ladilar; • Informatikaga oid yangi axborot texnologiyasi vositalari haqida tushunchaga ega bo'ladilar; • Namunaviy dars ishlanmasi bilan tanishadi va ahamiyati haqida ma'lumotga ega bo'ladilar, ishlanma asosida dars ishlanmasi tayyorlaydilar.
<i>o'qitish vositalari</i>	ma'ruza matni, kompyuter, kompyuter slaydlari, doska
<i>o'qitish usullari</i>	ma'ruza, tushuntirish, instruksiya berish, namoyish, blis-so'rov, diagramma- Venna
<i>o'qitish shakllari</i>	frontal, kollektiv ish
<i>o'qitish sharoiti</i>	kompyuter, multimedia proyektor (yoki proyektor va LCD panel)

Ma'ruza mashg'ulotining texnologik xaritasi

Ish bosqichlari	o'qituvchi faoliyatining mazmuni	Tinglovchi faoliyatining mazmuni
1-bosqich.	1.1. o'quv mashg'uloti mavzusi, maqsadi va o'quv faoliyati natijalarini aytadi.	Mavzu nomini yozib oladilar
Mavzuga kirish (10 min)	1.2. Blis-so'rov usulida mavzu bo'yicha ma'lum bo'lgan tushunchalarni sanab berishni so'raydi. (1-ilova)	Tushunchalarni sanab beradilar

2 -bosqich Asosiy bo‘lim (60 min)	2.1. Mavzu rejasini va tayanch tushunchalar bilan tanishtiradi.(2-ilova)	Mavzu rejasini yozib oladilar. Tinglaydilar.
	2.2. Ma’ruza rejasining 1-3 punktlari bo‘yicha tushuntiradi, xar bir punkt nihoyasida umumlashtirib boradi. Jarayon kompyuter slaydlarini namoyish qilish bilan olib boriladi. (3-ilova)	Tinglaydilar. Tarqatma materiallar to‘plamida keltirilmagan qirralarini konspekt qilib boradilar.
	2.3. Tayanch iboralarga qaytiladi. Tinglovchilar ishtirokida ular yana bir bor takrorlanadi. Mavzuga oid bo‘lmagan iboralar olib tashlanib, kerakli tushuncha va iboralar qo‘shiladi.	Har bir tayanch tushuncha va iboralarni muhokama qiladilar. Barcha axborotni tizimlashtiradilar. Konspekt qiladilar.
3-bosqich. Yakunlovchi (10 min)	3.1. Mavzu bo‘yicha yakunlovchi xulosalar qiladi. Mavzu bo‘yicha olingan bilimlarni qayerda ishlatish mumkinligini ma’lum qiladi.	Savollar beradilar
	3.2. Mavzu maqsadiga erishishdagi tinglovchilar faoliyati tahlil qilinadi va baholanadi.	
	3.3. Mavzu bo‘yicha mustaqil o‘rganish uchun topshiriqlar beradi.	Mustaqil o‘rganish uchun topshiriqlarni yozib oladilar.
	3.4. Mavzu bo‘yicha bilimlarni chuqurlashtirish uchun adabiyotlar ro‘yxatini beradi.	Yozadilar
	3.5. Keyingi mavzu bo‘yicha tayyorlanib kelish uchun savollar beradi (tayanch ibora va tushunchalar)	Yozadilar

Bilimlarni jonlantirish uchun savollar (blis-so‘rov)

1. Yangi axborot texnologiyalari haqida tushuncha bering.
2. Axborot texnologiyalaridan foydalanish usullari ayting?.

4-mavzu. Informatikaga oid yangi axborot texnologiyasi vositalari va ulardan foydalanish usullari

Reja:

1. Yangi axborot texnologiyalari haqida tushuncha.
2. Axborot texnologiyalaridan foydalanish.
3. Namunaviy dars ishlanmasi bilan tanishish.

Tayanch iboralar

Informatika, axborot texnologiyalari, operatsion tizim, qobiq dastur, fayl, katalog, interfeys

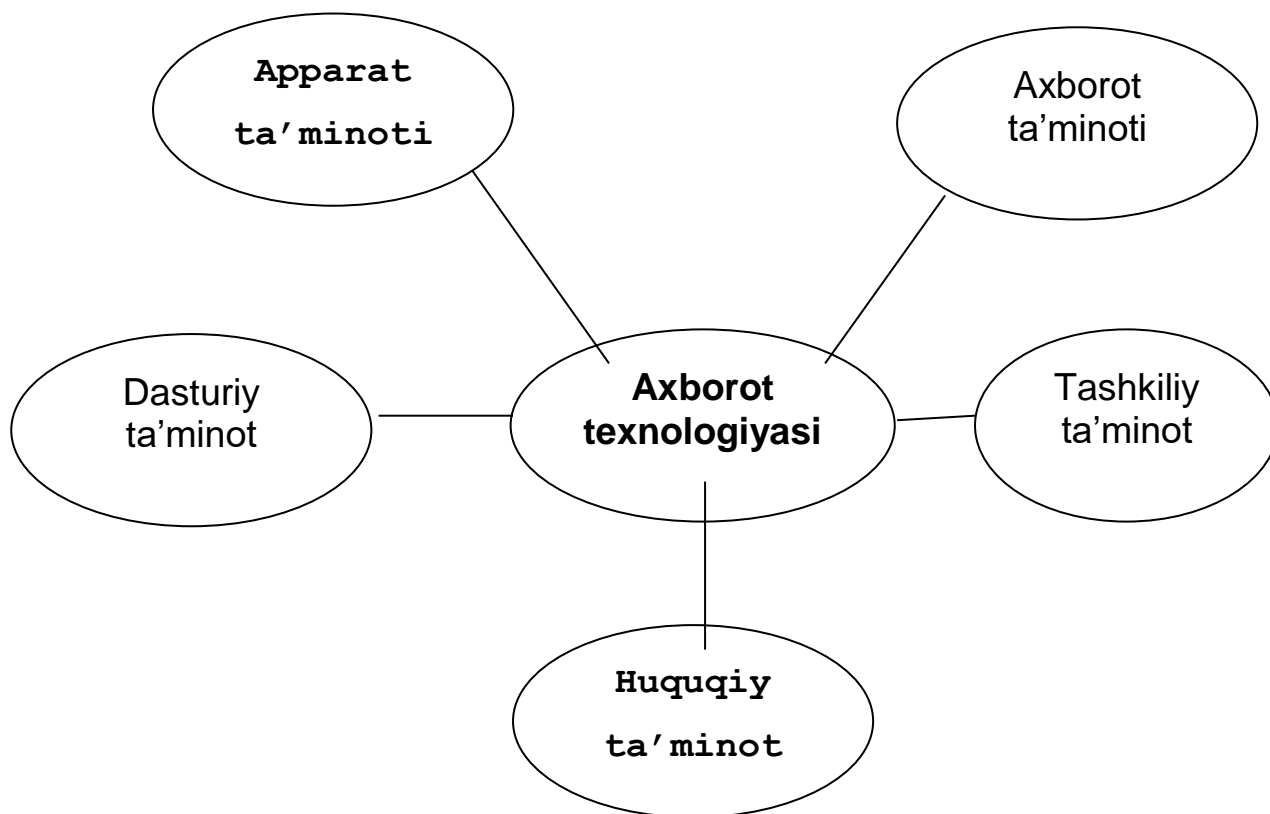
№	Mashg‘ulotlar mavzusi	Ma’ruzalar	Bilimlarni tekshirish
1.	Axborot tizimlari va ularning ta‘minoti. Axborot tizimlarining turlari.	2 soat	

2.	Axborot texnologiyasi tushunchasi. Zamonaviy axborot texnologiyalari- dan foydalanish.	2 soat	2 soat
	Jami:	4 soat	2 soat

3.4.1-ilova

Mavzu bo`yicha namunaviy dars ishlanmasi namunasi

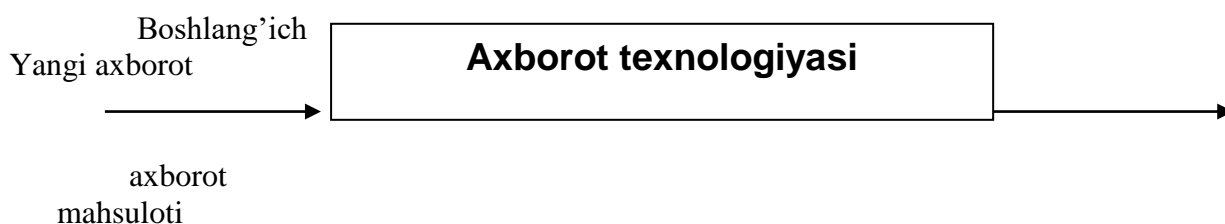
<p>Maqsad: Axborot tizimlaridan foydalanish bilan bog`liq bo`lgan asosiy g`oyalarni bayon qilish, tizimlarning mavjud turlarining har xilliligi va ta`minoti bilan tanishtirish.</p> <p>Materiallar: Mavzu bo`yicha jadvallar yoki taqdimot slaydlari, «Informatika va axborot texnologiyalari» elektron multimediami darsligi.</p> <p>Vaqt: 2 akademik soat.</p> <p>Ko`rinishi: ma`ruza.</p> <p>Mashg`ulotning borishi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tashkiliy qism. 2. O`qituvchi mashg`ulot mavzusini e`lon qiladi. 3. Mazkur mavzuning nazariy materialni o`kuvchilar uchun yangi bo`lganligi sababli, o`qituvchi o`zi nazariy materialni yetarli darajada sxemalardan, ularning jadvali yoki Power Point dasturining taqdimot slaydlari ko`rinishidan foydalangan holda tushuntiradi. <p>Axborot tizimlari ta`minotini tushuntirishda o`qituvchi o`quvchilarning apparat va dasturiy ta`minoti haqida bilimlariga suyanagan holda o`quvchilarning javoblarini to`ldirish va kengaytirishi mumkin.</p>

O'qituvchi mashg'ulotni «BESH DAQQALIK ESSE» interaktiv o'qitish texnologiyasidan foydalanib yakunlashi mumkin. Bunda o'qvchilardan quyidagi vazifalarni bajarishlari so'raladi:

1. Mazkur mavzuda ularga nima yoqdi?
2. O'zlari javob topolmagan birorta savolni yozib berish.

Demak, axborotni qayta ishlash jarayonini material resurslarini qayta ishlash texnologiyasi kabi qabul qilishimiz mumkin. Quyida axborot texnologiyasi sxemasi qandaydir material resurslarni qayta ishlash texnologiyasiga o'xshash tarzda ko'rsatilgan:

Quyida axborot texnologiyalarining turkumlanishning bir nechta turini ko'rib chiqamiz.

I. Ma'lumotlarni qayta ishlash jarayonlari va masala turiga karab.

1-bosqich. 50-yillarda axborot texnologiyalari ish xaqining xisobotlarini qayta ishlashga mo'ljallangan edi va ular buxgalterlik, elektromexanik, schyot mashinalarida amalga oshirilardi.

2-bosqich. 60-yillarda axborot texnologiyalari bo'lgan kuz karash 8 ancha o'zgardi. Axborot kina parametrlar bo'yicha periodlik xisobot uchun ishlatila boshladi.

3-bosqich. 70-yillar oxiri 80-yillar boshida axborot texnologiyalari yechim qabul qilish jarayonini qo'llab quvvatlovchi va tezlashtiruvchi boshqarish nazorati vositasi xisobida keng qo'llanila boshladi.

4-bosqich. 80-yillar oxirida Axborot texnologiyalarini qo'llanish konsepsiyasi yana o'zgardi. U ma'lumotning strategik manbasiga aylandi.

II. Jamiyatni axborotlash yo'lidagi muammolar bo'yicha turkumlash.

1-bosqich. 60-yillar qurilma qurollarining cheklangan imkoniyatlar sharoitlarida katta hajmdagi ma'lumotlarni qayta ishlash muammosi bilan harakterlanadi.

2-bosqich. 70-yillar IBM/360 rusumli EXMlar tarqalishi bilan bog'liq. Bu vaqt muammosi qurilma vositalarini rivojlanishi satxidan dasturiy ta'minotini past bo'lishi.

3-bosqich. 80-yillarda kompyuter mutaxassis bo'lmagan foydalanuvchilarning quroliga aylandi. Muammo – foydalanuvchi talabini maksimal darajada qoniqtirish va unga mos keluvchi kompyuter bilan ishlovchi interfeysni yaratish.

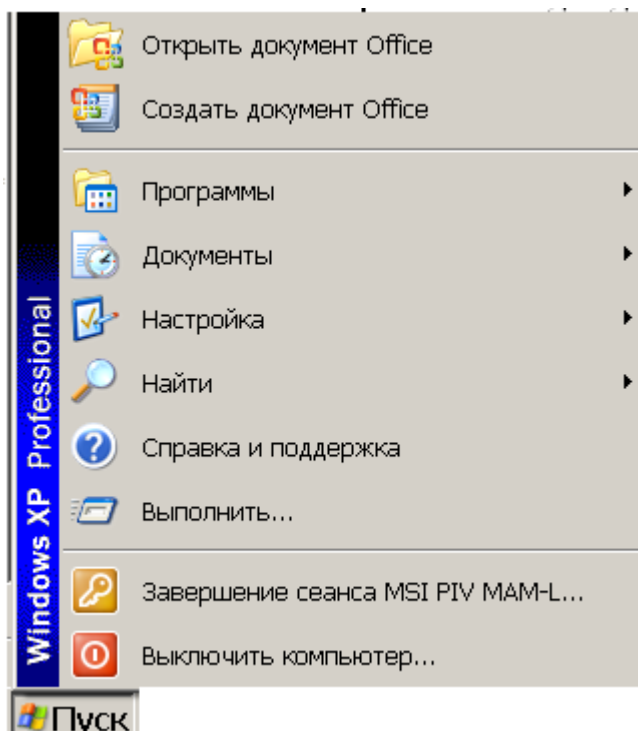
4-bosqich. 90-yillar tashkilotlararo aloqasi zamonaviy texnologiyasining yaratilishi bilan harakterlanadi.

O'qituvchi IT turlarini konkret misollarda ko'rsatib, ularning tarkibini aniqlaydi:

- multimediya texnologiyasi;
- internet texnologiyasi;
- elektron pochta;
- audio pochta;
- bir tildan boshqa tilga tarjima qilish(o'girish) texnologiyasi;
- ma'lumotlar bazasi texnologiyasi;
- skanerlash texnologiyasi va hokazo.

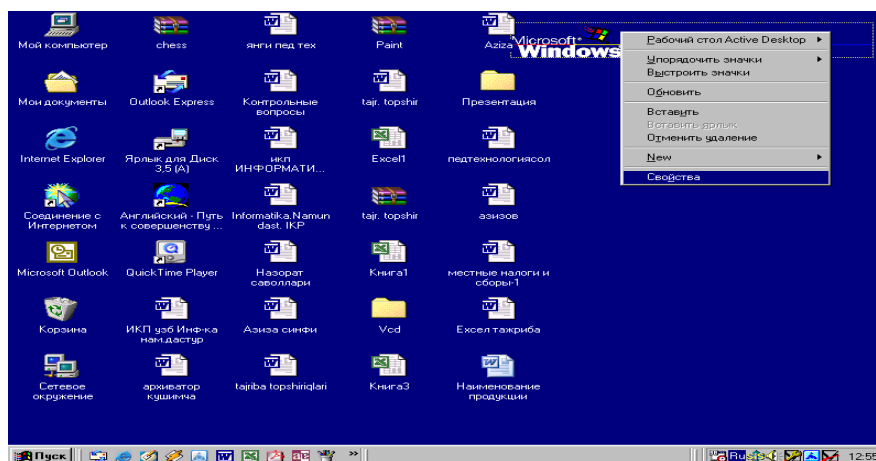
Amaliy mashg'uloti topshiriqlari

Topshiriq №1 Bosh menyu va uning tarkibini o`rganing.

Topshiriq №2

Windows XP operatsion tizimining ishchi stoli tuzilishini o`rganing. Uning asosiy ob`ektlarini aniqlang. Ishchi stolining foni va «Zastavka» sini o`zgartiring.

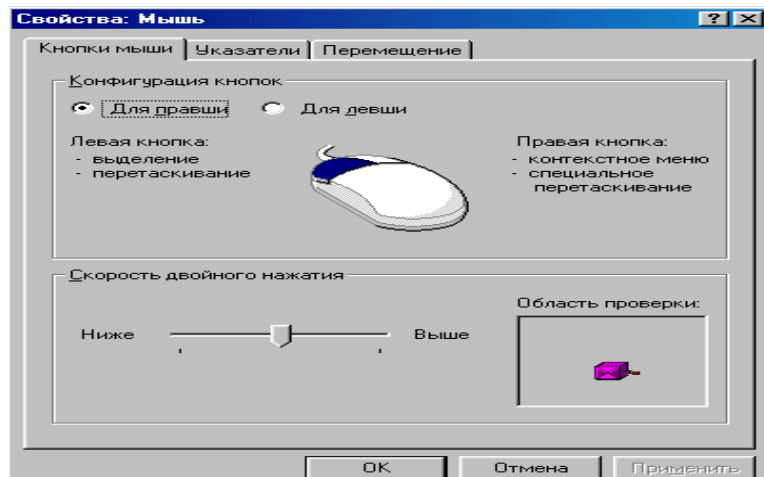
Topshiriq №3

Vazifalar paneli (Panelъ zadach) ni sozlang, ekranda vaziyatini o`zgartirishni o`rganing.

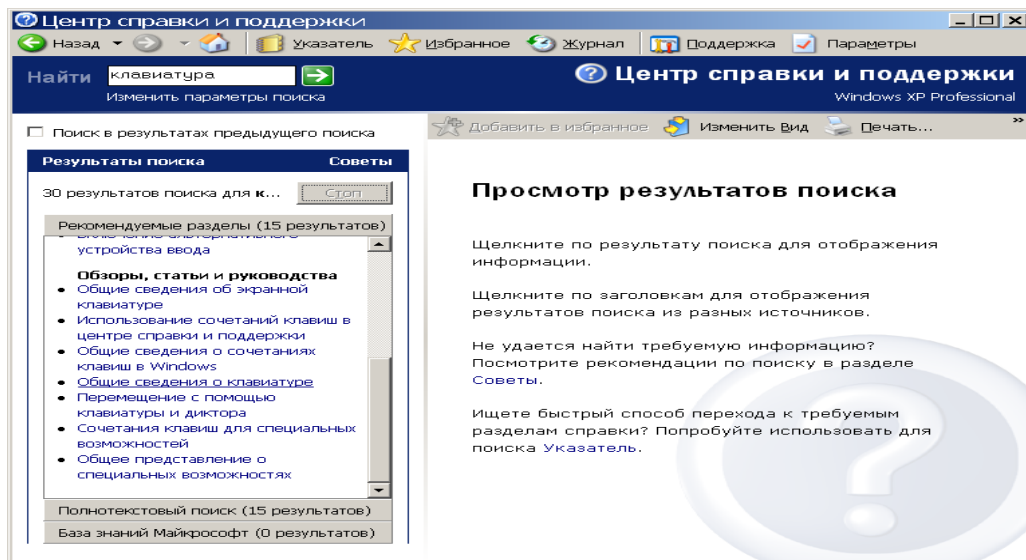
Topshiriq №4

Boshqaruv paneli (Panelъ upravleniya) yordamida sichqon ko`rsatkichi tezligini, uning standart ko`rsatkichlarini o`zgartirishni o`rganing.

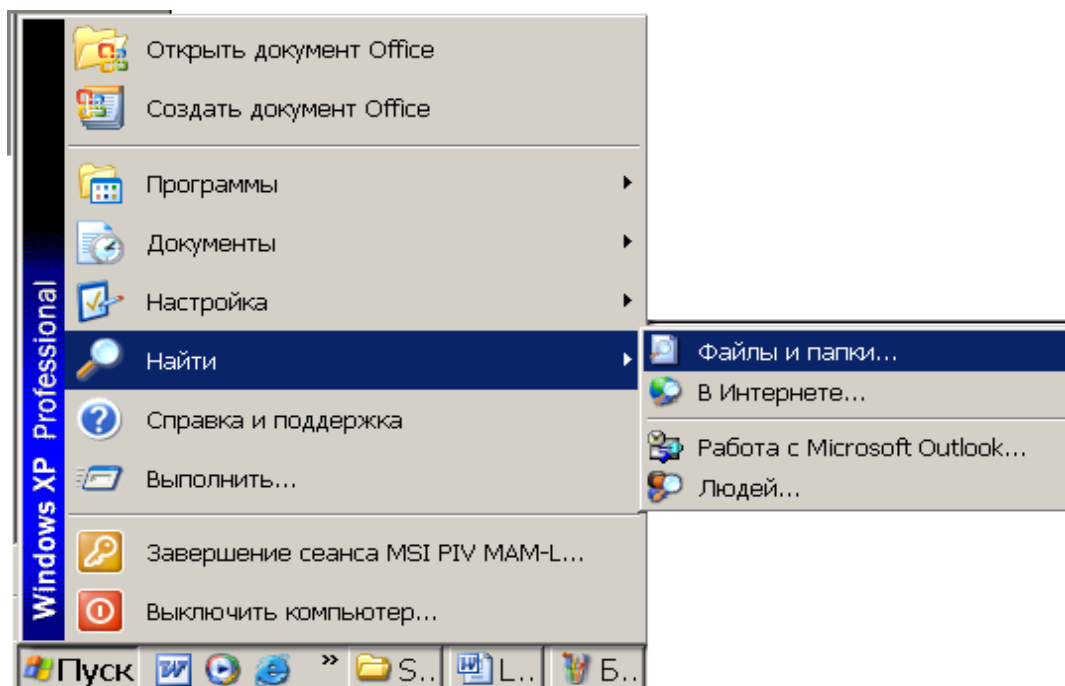
Topshiriq №5

«Spravka i podderjka» buyrug`i orqali klaviatura va uni sozlash haqidagi ma`lumotni qidirib toping.

Topshiriq №6

«Nayti» buyrug`i orqali kompyuterda mavjud biror bir faylni qidirib toping.

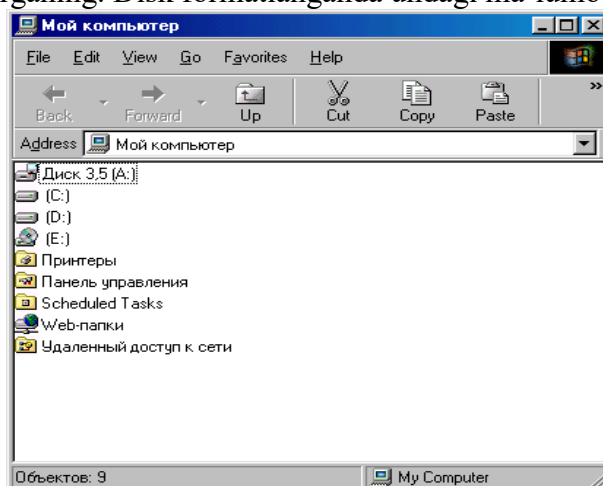

Topshiriq №7

«Moy kompyuter» oynasi tuzilishini o`rganing:

- C diskda qanday fayllar mavjudligini tekshiring;
- D diskda qanday fayllar mavjudligini tekshiring;
- «Disk A» buyrug`i orqali ixtiyoriy disketadagi mavjud tarkibni ko`rib chiqing: disketada mavjud fayl nusxasini kompyuterning ishchi stoliga joylashtiring va aksincha, ishchi stoldagi faylni diskka yozing.

A diskni formatlashni o`rganing. Disk formatlanganda undagi ma'lumotlar o`chishini unutmang

Topshiriq №8

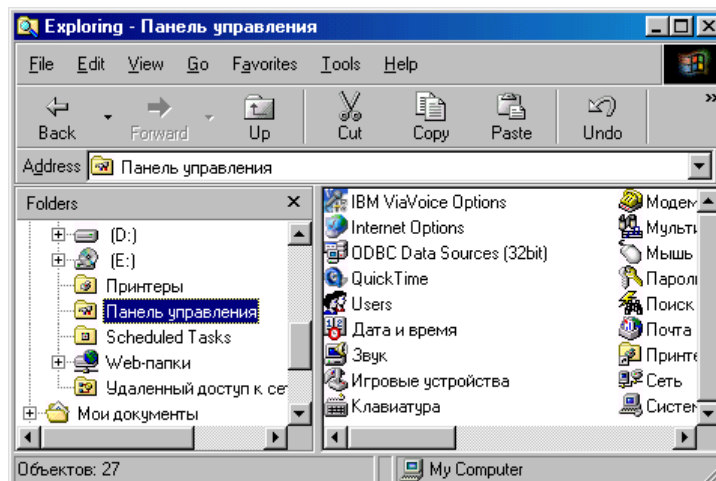
«Moi dokumenty» oynasi bilan ishlashni o`rganing:

- oyna orqali turli papkalarda mavjud fayllar ro`yxatini ko`rib chiqing;
- C papkada joylashgan fayldan nusxa olib, Windows XP ishchi stoliga joylashtiring;
- Fayllar ro`yxatidan bir nechta fayllarni o`chirib tashlang;
- Fayl nomini o`zgartiring.

Topshiriq №9

«Provodnik» oynasining tuzilishini o`rganing.

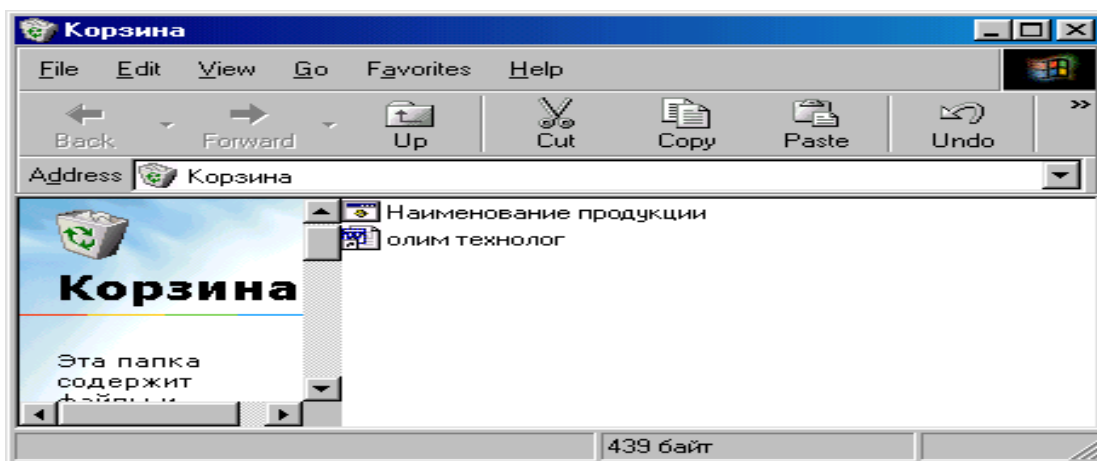
Oynada papka va fayllar ro`yxatini jadval ko`rinishida ifodalang;

Topshiriq №10

«Korzina» ning funksiyasini o`rganing:

- keraksiz fayllarni «Korzina» ga tashlang
- «Korzina» dagi faylni qaytib tiklang;
- «Korzina»ni “tozalang”

Topshiriq №11 Windows XP muhitida oynalar bilan ishlashni o`rganing:

- Ixtiyoriy papka (fayl, dastur) oynasini oching. Vaziyatini va o`lchamlarini o`zgartiring;
- «Svernuty» amali orqali Vazifalar panelida joylashtiring ;
- Oynani yoping.

O`z – o`zini nazorat qilish uchun materiallar

1. MS Windows XP operatsion tizimi ishchi stolining asosiy ob`ektlarini sanab bering.
2. MS Windows XP operatsion tizimi ishchi stoli fonini o`zgartirish qanday amalga oshiriladi?
3. «Zastavka» deganda nimani tushunasiz?
4. Katalog nima?
5. Kompyuter qurilmalarini sozlash qanday amalga oshiriladi?
6. «Korzina» nima uchun kerak?